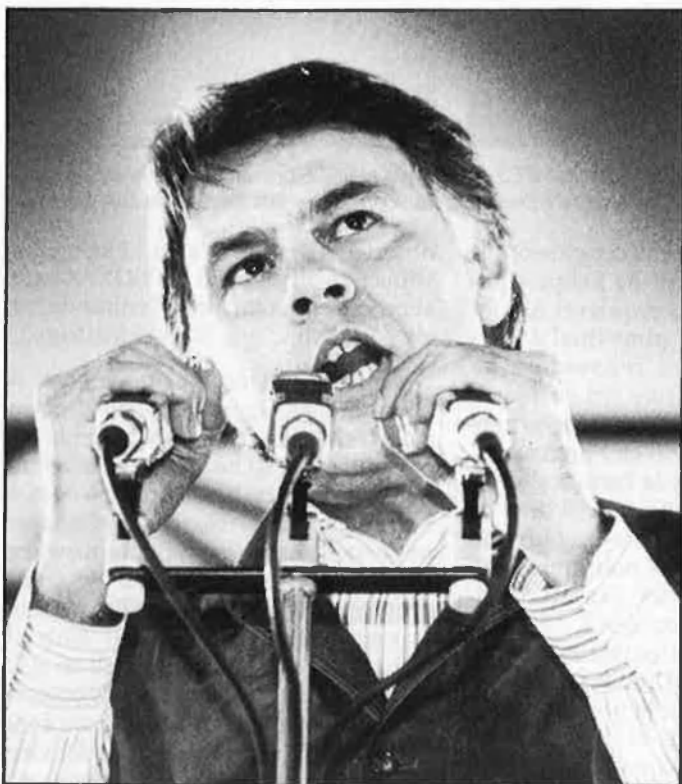

CREIX LA CONTESTACIÓ DELS CRÍTICS A FELIPE GONZÁLEZ

El PSOE es trenca per l'esquerra

Després de set anys de poder, la llista de dissidents no ha parat d'augmentar en les agrupacions socialistes. Al primitiu corrent d'Esquerra Socialista se li afegeix ara un important escamot de militants que comparteixen les crítiques de García Damborenea contra Felipe González. Un moviment de terres amb accent d'esquerra fa tremolar el PSOE. Ací parlem dels principals heterodoxos.

El descontentament contra Felipe González i Alfonso Guerra és com més va més gran.

I. L. Belda/A. Punsola/M. Payeras

Per primera vegada els més destacats del nostre corrent no figuren a les llistes del Parlament espanyol», denuncia **Vicent Garcés**, 42 anys, enginyer agrònom, membre del Comitè Federal del PSOE i del Comitè Nacional del PSPV, ex-regidor de Cultura de l'Ajuntament de València i un dels portaveus més assenyalats d'Esquerra Socialista (ES). Ell ha estat l'únic dirigent del moviment de correcció política i recuperació ideològica, que en el seu dia comptà amb **Pablo Castellano** i **Luis Gómez-Llorente**, que ha aconseguit saltar a l'interior d'una candidatura feta amb el vist-i-plau de l'aparell de Ferraz-Madrid, ocupant un lloc de candidat al Congrés per la circumscripció

de València. «Sí, l'únic en les llistes de tot l'estat, però —exclama— sense consulta prèvia i com a número dotze, per a no eixir de cap de les maneres».

Un trio més d'afiliats al corrent rebel participen en altres comunitats en candidatures oficialistes, «però —observa Garcés— es tracta de membres que han estat senadors i amb els quals la direcció ho té ben difícil perquè no repetesquen». No obstant això, ni **Antonio García Santesmases**, número u i portaveu després de Castellano de l'agrupament socialista d'esquerra, ni **Manuel de la Rocha**, un altre destacat de l'equip de direcció del corrent, van poder posar un peu en la llista central de Madrid, la llista dels ministres. El diputat autonòmic Vicent Garcés sap que es tracta d'un càstig: «No poden

consentir que arribe a les Corts madrilenyes cap dirigent socialista que haja donat la mà a la UGT en el conflicte que lliura amb la direcció oficialista». Les simpaties de molts d'aquests militants per la mobilització social del 14-D van quedar gravades a foc en els llibres de disciplina.

«La nostra història és molt dramàtica, molt dura —comenta, fent memòria, Vicent Garcés—. Portem deu anys de lluita per fer possible que l'organització on tots els socialistes ens unificàrem —tant els del PSP de **Tierno Galvan** com els del PSV i d'altres— per idees, valors i objectius d'esquerra continue encara aquesta batalla. Però la direcció del partit, en lloc d'intentar promoure la síntesi, la simbiosi entre les nostres aportacions i els seus desit-

jos, ha respost sempre amb la rigidesa, la incomprensió, la confrontació i l'exclusió més absoluta». Encara que molts dels antics capitosts del corrent van abandonar, Esquerra Socialista no és morta —protesta Garcés—. Continua existint al PSOE i, a més, amb força».

En l'últim Congrés socialista, el 31, celebrat el gener de l'any passat, la tendència del costat esquerre del PSOE va obtenir el 22,7% dels vots dels delegats. «I això en un moment de crisi perquè Castellano acabava de ser expulsat. Sí, sens dubte, seguim presents en el teixit de l'organització». Al País Valencià el corrent va arribar a tenir entre el 25 i el 30% dels vots militants. «Això sí —aclareix Vicent Garcés—, sempre en votacions secretes i individuals on la por a la repressió de l'aparell s'evapora, i després d'assemblees i reunions on és fàcil contrastar les nostres directrius i les de la majoria que domina en el partit». Els responsables d'Esquerra Socialista calculen aproximadament en cinc mil el nombre de simpatitzants que els segueixen en el conjunt de les agrupacions valencianes del PSOE-PSPV.

Dels trenta-sis membres que conformen el Comitè Nacional del PSPV, deu són cares conegudes del corrent. Curiosament, els homes d'ES van aconseguir col·locar tres membres més en aquesta institució orgànica quan tingué lloc la seua última elecció. Per tant, més d'un 25% del Comitè Nacional està en les seues mans.

L'eurodiputat **Pep Pons** és membre del corrent, com també el diputat provincial i alcalde de Puçol, **Josep Cuello**. També el militant del Comitè Federal, **Vicent Tarazona**, o el parlamentari autonòmic **Andreu Perelló**, representant al Federal. A Esquerra Socialista estan subscrits tres regidors de l'Ajuntament de València, **Alfons Goni**, **Josep Cabrera** i **Manuel Mata**. Un botó de mostra dissident que acompanya un important exèrcit de socialistes de base.

«Esquerra Socialista intenta renovar les posicions del partit —remarca Garcés—, i moltes de les nostres demandes han quedat confirmades per la realitat. Per alguna cosa hem perdut quatre milions de vots. Hi ha una important contradicció entre les reclamacions populars i les ofertes oficials del PSOE. El nostre treball és, ara, imprescindible», sentència.

¿Damboreneisme sense Ciscar?

Però alguns cercles i notables del

A l'esquerra, Vicent Garcés, dirigent d'ES, pensa que al PSOE comença a donar-se un moviment centrífug. A la dreta, Manuel Ribes, que ha acompanyat els passos de Damborenea.

corrent van arribar a la conclusió que a l'interior del «partit de Felipe González el socialisme d'esquerres no pot continuar». Aquest punt final a anys d'acarnissada guerra renovadora ha debilitat la musculatura del corrent i, sobretot, ha restat el cartell de primeres figures. L'aparició en l'arena política del manifest per la formació d'un nou agrupament crític sota el braç de **Ricardo García Damborenea** obre, no obstant les diferències polítiques, una porta d'esperança als cansats dissidents d'Esquerra Socialista.

«Tenim moltes coincidències amb les crítiques que llança Damborenea, i no descartem en absolut la possibilitat de trobar-nos —afirma el portaveu valencià d'ES—. Personalment, m'encantaria que apareguera ací el seu corrent». García Damborenea procedeix del mateix tronc del partit, i «té la sort de criticar des del desenvolupament de la seua pròpia experiència personal, denunciant la majoria monolítica que controla el PSOE, adoptant moltes de les qüestions que nosaltres any rere any hem defensat». Damborenea va ser, no obstant això, un dels responsables de la direcció socialista més oposats en el seu temps a l'aparició de veus rebels a l'organització. Un dels principals enemics del sorgiment de corrents.

Amb Esquerra Socialista el contacte de l'ex-dirigent biscaí existeix, «però fa falta buscar les bases d'enteniement», comenten des d'ES. Una bona franja de militants i quadres s'aproximaran molt més al promotor de Democràcia Socialista que a l'esquerrana agrupació de Santesmases-De la Rocha-Garcés. Aquest últim, pensarós,

observa: «Després d'anys hi ha un moviment de disgregació al PSOE. Abans, el procés era centrípet, d'unitat de tots els socialistes, ara ja és centrífug».

Al País Valencià el document de Damborenea, segons pròpies declaracions, «ha tingut una bona acollida». De moment, cap nom ha eixit a la llum per por a represàlies. Però una cosa és ben certa: molts càrrecs que ocupen importants carteres en l'administració autonòmica seran el caldo de cultiu propici per al *damboreneisme* valencià. I, segurament, es trobaran amb ell quan s'inicie l'assalt a l'aparell en el 32 Congrés. De totes maneres, els components del corrent que enfront de **Joan Lerma** s'han agrupat entorn del vice-secretari general, Cebrià Ciscar, ara preparant les maletes a Madrid com a primer de llista, no semblen ser el material humà que els fundadors de Democràcia Socialista consideren més ideal. Encara que segurament una inesperada suma de dirigents de famílies molt variades acabaran donant consistència al *damboreneisme* d'amunt i avall del Túria.

Militants de base i quadros mitjans de les comarques de la Marina Alta i Baixa, de l'Alt i el Baix Vinalopó i de la Plana Baixa ja s'han mostrat, internament, receptius a sintonitzar Damborenea. Un altre camp adobat són les diverses seus d'UGT on l'oficialisme ho va tenir difícil després del 14-D. Entre elles, la provincial d'Alacant, on el seu comitè s'ha distanciat notablement de la influència de González-Guerra i, després de la gran vaga general, va aconseguir destituir el senador socia-

A l'esquerra, Pep Pons, eurodiputat crític d'ES. A Obiols (a la dreta) podria caure-li al damunt un altre corrent: Democràcia Socialista.

lista i ex-secretari general del sindicat, **Àngel Franco**.

Home important al País Valencià per a Democràcia Socialista serà **Manuel Ribas**. Ex-director general de Treball del govern autonòmic, Ribas va ser fulminantment destituït del seu càrrec de secretari d'administració i finances a l'executiva valenciana del PSOE en el 5 Congrés. Ex-coordinador socialista a les últimes generals i actual vice-president primer de la Caixa d'Estalvis de València, Manuel Ribas va ser delegat al 31 Congrés del partit en una candidatura contrària a l'aparell de Joan Lerma, encapçalada per l'exministre José Antonio Maravall i fomentada per Ciscar des de l'Horta Sud. No obstant això, durant molts anys, a l'igual que Damborenea, Ribas va ser un gla i carn de l'*oficialisme*.

El document que García Damborenea propicià el passat febrer va ser votat a favor en el Comitè Federal per Ribas. L'únic que va fer-ho pel País Valencià, Ribas, recorda: «Vaig votar sí, però matisant. Perquè primer cal criticar a l'interior i, després, fora». Crític «des de la majoria», Ribas ajudà a redactar aquella carta de premonició de Democràcia Socialista. Ara confessa: «Em trobava de viatge per EUA, però si m'hagueren cridat per a confeccionar aquest nou manifest, m'hauria prestat a redactar-lo. És molt difícil coincidir amb el programa de govern de l'actual PSOE. No puc entendre que, ara que la ideologia és escassíssima, **Pilar Brabo** o **Mohedano** hi puguin sentir-se a gust».

«Aquells que fan crítica al PSC es-

tan condemnats a l'ostracisme i la marginalitat», sosté **Antoni Ruiz**, líder d'Esquerra Socialista al si del partit que encapçala **Raimon Obiols**. Membre del Consell Nacional del PSC-PSOE, **Antoni Ruiz** va ser regidor a l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat en l'anterior legislatura. «Reunim quasi mig miler de militants —calcula el dirigent del sector crític—, encara que aquesta xifra és aproximada, perquè el nombre de gent que s'engloba al nostre grup fluctua constantment».

Ruiz recorda que Esquerra Socialista va nàixer el 31 de juliol de 1981, «de l'absoluta necessitat de crear un corrent amb posicions ben crítiques dins del partit», i pensa que encara tenen una raó fonamental de ser els seus dos objectius fundacionals: «Evitar, d'una banda, la institucionalització del partit, i corregir, de l'altra, totes aquelles accions del PSC que trenquessin la seua coherència interna, la seua estratègia última i un programa veritablement socialista, a través de l'opinió i la crítica des de la base». Ruiz esmenta fets concrets, com quan al debat sobre la LOAPA es van oposar, «ja que som fermes partidaris d'un estat federal amb veritables autonomies», o en el moment clau del plebiscit sobre l'OTAN, on defensaren un contundent no, «ja que en l'actual conjuntura internacional l'única política desitjable és la neutralitat activa, i no la postura al costat de blocs cada dia més inútils».

Un component de la política activada per l'*aparell oficialista* de Ferraz que Esquerra Socialista no tolera és «l'avinentsa entre socialisme i neoliberalisme, que sembla ser la constant

de la política del govern del PSOE, amb el vist-i-plau de la seua branca catalana». Per a E.S., la política social aplicada pel govern que presideix el secretari general del PSOE, «també té molt a desitjar. I és que les dues coses són correlatives. El neoliberalisme de Felipe González i la direcció oficial —assenyala Antoni Ruiz— només pot fomentar la desigualtat social dels ciutadans menys afavorits, i nosaltres estem clarament per l'equilibri i la igualtat social, i per una economia planificada».

Respecte a les relacions entre aquest agrupament rebel en les entranyes del socialisme català i els senyors de l'executiva, assegura Ruiz que «hi va haver moments de més tolerància que ara». Malgrat aquesta situació tensa entre el poder del partit i la tendència interna, sembla, per les afirmacions del principal responsable del corrent, que la sang no arribarà al riu, i és ben difícil actualment que l'immens cos del PSC pugui patir alguna fuga o escissió.

Recentment, Esquerra Socialista —que posseeix una representació de dotze membres al Consell Nacional del PSC— llançà una crida al si de les agrupacions on té presència, formulant una proposta de plataforma política al voltant d'un enteniment, i tal volta d'una candidatura, d'esquerra nacional catalana. La convergència ideal estaria formada, segons els seguidors d'ES, per Iniciativa per Catalunya, el Partit dels Comunistes de Catalunya, l'Esquerra Republicana i el PSC. Evidentment, aquesta proposta va ser enderrocada fulminantment pel comandament oficial, encara que en moltes seues socialistes obtingué grapat de seguidors. La unitat de l'esquerra amb arrels nacionals és també primer plat al programa que els crítics que abans liderava Pablo Castellano defensaven.

Damborenea encara no ha xafat Catalunya, i el seu document oscil·la sobre les executives territorials i la base del PSC més que res com una ombra. Un projecte per a batalles crítiques que no esclataran fins a passar les urnes del 29-O i, sobretot, fins que l'ex-líder del socialisme basc visite Barcelona. El manifest de Democràcia Socialista encara no ha estat signat per cap col·lectiu o militant de relleu, i els seus seguidors romanen a les fosques. Fonts socialistes asseguren que les raons que poden explicar aquesta espera està en el fet que la majoria dels afiliats al PSC que podrien sentir-se atrets per aquest moviment de correcció socialista, ocupen càrrecs institucionals que els distancien de l'estricta militància quoti-

diana, alhora que l'espasa d'entrar o no en candidatura ha tingut cada cap crític penjant d'un fil. De totes maneres, la dissidència dins del PSC té tints més aviat rojos.

L'autonomisme, corrent insular

Si a la península els signats de Democràcia Socialista fan cua amb a penes uns quants noms al descobert, a les Illes no hi ha, de moment, cap brot de rebel·lia. També caldrà esperar amb paciència a novembre. Igualment, encara que el fenomen és ben diferent per l'antiguitat, el corrent Esquerra Socialista és ben fluix, quasi no-res, en el socialisme insular. A la Federació Balear del PSOE-FSB, els enfrontaments són protagonitzats per la majoria *oficialista* i pels seguidors de l'ala *nacionalista*, el corrent batejat com Socialisme i Autonomia.

Els agrupats en aquesta tendència crítica estan liderats pel vice-secretari general de la FSB, **Joan March**, qui controla tota l'estructura organitzativa del partit a les Illes. Davant d'ell i dels seus correligionaris es troben els *oficialistes*, seguidors amb total disciplina de les circulars procedents de la direcció madrilenya.

La confecció de les llistes al Senat i al Congrés va iniciar una guerra entre els dos corrents. Els militants i les tesis dels *autonomistes* han quedat aparcats en benefici dels fidels a l'*oficialisme*. La llista al Congrés, encapçalada pel fins ara president d'aquella institució, **Fèlix Pons**, té de número dos el dirigent *oficialista* **Emilio Alonso**, qui va dir contra March: «És més complicat derrotar-lo a ell que a Damborenea, perquè aquest, almenys, avança de front, dient que està a favor d'UGT i en contra de la política del govern, però March no fa el mateix, ja que sempre acaba afirmant que està d'acord amb el govern central».

El sector *nacionalista* tan sols va aconseguir entrar a les llistes una candidata —i sembla que més pel 25% reservat a les dones—, **Miquela Llull**, esposa de Joan March, que figura al Senat. Per col·locar-se a la papereta, Llull va haver de desplaçar la dona de l'aparell *oficialista*, la regidora de l'Ajuntament de Palma, **Joana Gual**. De cara al pròxim congrés de la FSB-PSOE, destacats *oficialistes* com el mateix **Alonso** ja enarboren banderes de victòria. De victòria contra tota veu crítica: «Esperem vèncer March, i ja comencem a controlar el partit en diferents municipis de Mallorca i les illes menors, Menorca i Eivissa». □

RICARDO GARCÍA DAMBORENEA, PORTAVEU DE DEMOCRÀCIA SOCIALISTA

«L'aparell ha contestat amb el silenci»

Les seues crítiques a la direcció central del PSOE i la seua manera més radical d'afrontar les accions d'ETA l'obligaren a abandonar la Secretaria General de Biscaia. Nascut a Madrid el 1940, nefròleg, capitaneja un nou moviment de protesta contra el socialisme oficial que «tampoc és a les antípodes d'Esquerra Socialista».

I. L. B.

Aquest mes vostè no para de viatjar. Fa pocs dies era a Sevilla, després a Extremadura...

—Tinc l'agenda coberta de visites i reunions amb companys del partit de tot l'estat. Evidentment, es tracta d'anar discutint amb ells, i anar creant les bases per a formar les branques del corrent. Inclús en llocs com Andalusia on el pes de la camarilla de l'aparell és tremend, ofegador. Allí, i en altres comunitats que aniré visitant, com Castella-La Manxa, Cantàbria, Catalunya, organitzarem coordinadores de Democràcia Socialista.

—El document d'eixida de Democràcia Socialista no era, en qüestions ideològiques, massa estricte. ¿Es troba vostè molt lluny dels postulats d'Esquerra Socialista?

—Som molt distints d'Esquerra Socialista, però tampoc estem a les antípodes. No ens agrada l'actuació del govern de l'aparell, però, per una altra banda, no mantindrem postures davant d'UGT de l'estil de les propiciades per Esquerra Socialista. Del que es tracta és d'organitzar un espai nou al si del partit, de guanyar un lloc polític distint perquè hi ha un buit al PSOE que reclama improrrogablement ser reomplert. Un lloc no cobert políticament per ningú que, en el conjunt del socialisme europeu, s'anomena socialdemocràcia. D'altra banda, pensem modificar les coses des de la majoria.

—¿L'aparell ha contestat amb algun tipus de repressió?

—No, no, repressió directa, no. Ha contestat amb un hermetisme total i amb fórmules de menyspreu, silenci, ignorància, etcètera.

—De moment són vostès clandestins...

—No és tant qüestió de clandestinitat com de prudència. No ens és possible tenir una fotografia de grup. Anem amb molt de compte per a evitar que

RAFA GIL

«Ara serem molts més que al febrer passat».

el nostre projecte renovador siga avortat de bestreta.

—¿Quina ha estat la resposta fins ara entre els quadros o les bases del socialisme?

—La resposta encara és difícil de valorar, però he calculat un seguiment acollidor en tots els punts de la geografia nacional, un ressò prou important. Però no, encara no es pot mesurar.

—¿Podria dir-nos qui són els companys més significatiu que ja són amb vostè al País Valencià o Catalunya?

—No vull fer declaracions sobre l'acceptació del document. Que siguem els mateixos companys els que parlen, isquen i es pronuncien públicament. No vull substituir-los.

—En tot cas, ¿jutja que els signants de Democràcia Socialista seran ara més que aquells més de mil militants significatius que van estar amb vostè en el document crític de febrer?

—Estic completament convençut que ara hem de ser molts més que a febrer. Segur que hem de créixer. □